

ABSTRAKT

Práce se zabývá kritikou subjektivisticko-teleologických principů ekonomie. Argumentace však není vedena snahou o paušální odmítnutí těchto základů, ale spíše poukazuje na rozpor mezi těmito základy a jejich začleněním do teoretických konceptů ekonomie. Ekonomie tradičně vychází z jednotlivce a jeho osobních preferencích. Základní zásada je přitom pracovat s preferencemi nestranně, bez jakéhokoli normativní nebo jiné úpravy. Tato práce upozorňuje na zásadní faktor nejen ekonomické teorie, ale i ekonomického myšlení - apriorní kauzalitu mezi preferencemi a jednáním - který zamýšlenou nestrannost narušuje. Teleologické nazírání, tak jak jej představil Karel Engliš bylo přitom ostře vymezeno vůči kauzalitě. Neoklasická i rakouská škola však kauzalitu a finalitu v přístupu k lidskému jednání a preferencím směšují. Moje práce se snaží tento omyl popsat. Alternativně, je téma možno formulovat jako kritiku předpokladu určité apriorní racionality lidského jednání. Práce se snaží rozvinout možné významy tohoto termínu a tím ukázat na radikálnost jakékoli kauzality mezi preferencemi a jednáním. Kritické závěry pak využívám k nastínění rámce pro preference a jednání, který by je nesměšoval, ale stále vycházel ze subjektivisticko-teleologické perspektivy.